

อิทธิพลของการรายงานแบบบูรณาการต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน:
หลักฐานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Influence of Integrated Reporting on Financial Performance:
Evidence from Companies Listed on the Stock Exchange of
Thailand

นันทิกานต์ ประสพสุข¹, มัทนชัย สุทธิพันธุ์¹, และ จิตติมา วิเชียรรักษ์^{1*}

Nantikarn Prasopsook¹, Muttanachai Suttipun¹, and Jittima Wichianrak^{1*}

Abstract

This study aimed 1) to investigate the extent, level, and trend of integrated reporting in the annual reports of companies listed on the Stock Exchange of Thailand from 2016 to 2018, and 2) to test the influence of integrated reporting on the corporate financial performance of the listed companies. The samples were 200 companies listed on the Stock Exchange of Thailand. Descriptive analysis, correlation analysis, and multiple regression were used to analyze the data. The results showed that the level and trend of integrated reporting of Thai listed companies were increasing during the period being studied. The most common issue of integrated reporting was financial capital followed by intellectual capital, social capital, human capital, manufactured capital, and environmental capital.

¹สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

¹Department of Accountancy, Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University, Hatyai Campus, Hatyai District, Songkhla Province 90110

*ผู้ให้การติดต่อ (Corresponding e-mail: jittima.wi@psu.ac.th)

รับบทความวันที่ 6 ตุลาคม 2562 แก้ไขวันที่ 12 มีนาคม 2564 รับลงตีพิมพ์วันที่ 22 มีนาคม 2564

Moreover, there was a positive significant influence on the reporting of manufactured capital, intellectual capital, size of the company, and type of auditor on corporate financial performance. The contribution of this study is to provide information to companies for gaining good financial performance and to investors and other stakeholders for decision-making about the companies listed on the Stock Exchange of Thailand.

Keywords: Integrated Reporting, Financial Performance, The Stock Exchange of Thailand

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะ ปริมาณ และแนวโน้มการรายงานแบบบูรณาการในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2560 และ 2) ทดสอบอิทธิพลของการรายงานแบบบูรณาการต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างคือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 200 บริษัท การวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา คือ การวิเคราะห์เชิงพรรณนา การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณและแนวโน้มการรายงานแบบบูรณาการในรายงานประจำปีของบริษัทมีการเพิ่มขึ้นตลอดระยะเวลาที่ศึกษา โดยหัวข้อที่ถูกเปิดเผยมากที่สุด คือ ทุนทางการเงิน ตามมาด้วยทุนทางปัญญา ทุนทางสังคม ทุนทางมนุษย์ ทุนทางการผลิต และทุนทางธรรมชาติ นอกจากนี้ ผลการศึกษาพบอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญของการรายงานทุนทางการผลิต ทุนทางปัญญา ขนาดของกิจการ และลักษณะของผู้สอบบัญชีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท ประโยชน์ของงานวิจัย คือ งานวิจัยนี้ได้ให้ข้อมูลแก่บริษัทและแสดงให้เห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน รวมถึงงานวิจัยนี้ได้ให้ข้อมูลแก่นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียมีข้อมูลมากขึ้นในการตัดสินใจเกี่ยวกับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

คำสำคัญ: การรายงานแบบบูรณาการ ผลการดำเนินงานทางการเงิน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

บทนำ

ในปัจจุบัน แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมได้รับการตอบสนองที่ดีจากบริษัท โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจากบริษัทดังกล่าวมีจำนวนและความหลากหลายของผู้มีส่วนได้เสียมากกว่ากิจการประเภทอื่น ซึ่งผลของการดำเนินกิจการและการทำกิจกรรมเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมได้ถูกนำเสนอและเปิดเผยข้อมูลในสื่อต่าง ๆ อาทิ รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม รายงานการจัดการสิ่งแวดล้อม รายงานแห่งความยั่งยืน หรือรายงานตามหลักไตรภาคี โดยการ

รายงานเหล่านี้อยู่นอกเหนือจากรายงานประจำปีของบริษัท ทำให้เกิดปัญหาความไม่สอดคล้องกันของข้อมูลที่เป็นตัวเงินที่เปิดเผยในรายงานประจำปีและข้อมูลที่ไม่เป็นตัวเงินในรายงานที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคม จากปัญหาดังกล่าวทำให้เกิดแนวคิดการรายงานข้อมูลทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินรวมกันไว้ในรายงานฉบับเดียว เพื่อลดความไม่สอดคล้องและเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม โดยในปี พ.ศ. 2556 ได้มีการเผยแพร่กรอบแนวคิดในการจัดทำรายงานแบบบูรณาการ (Frias-Aceituno, Rodriguez-Ariza, & Garcia-Sanchez, 2014) โดยเน้นเปิดเผยข้อมูลด้านต่าง ๆ แบ่งเป็น 6 ทุน คือ ทุนทางการเงิน ทุนการผลิต ทุนทางภูมิปัญญา ทุนทางมนุษย์ ทุนทางสังคม และทุนทางธรรมชาติ (The International Integrated Reporting Council, 2013) ซึ่งรายงานดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ทั้งบริษัทและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย เช่น บริษัทจะได้ประโยชน์ในการสร้างชื่อเสียง สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และลดต้นทุนในการดำเนินการ (Kurucz, Colbert & Wheeler, 2008) รวมถึงยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของบริษัท สร้างผลการดำเนินงานของบริษัทให้ดีขึ้น และเป็นประโยชน์แก่ผู้มีส่วนได้เสียในการเข้าถึงรายงานและสามารถนำข้อมูลมาตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจในอนาคตได้

อย่างไรก็ตาม การรายงานแบบบูรณาการสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยยังไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลแบบบังคับเหมือนการรายงานข้อมูลที่เป็นตัวเงิน เช่นงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน ดังนั้น ลักษณะ ปริมาณ และแนวโน้มในการรายงานแบบบูรณาการในประเทศไทยยังมีข้อสงสัย เนื่องจากประเทศที่ใช้การรายงานแบบบูรณาการแบบบังคับจะมีรูปแบบของการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นมาตรฐานที่บริษัทในประเทศนั้น ๆ ต้องปฏิบัติตาม อาทิ ประเทศแอฟริกาใต้ (De Villiers, Rinaldi, & Unerman, 2014; Steyn, 2014) ประเทศสเปน (Frias-Aceituno et al., 2014) ประเทศออสเตรเลีย (Higgins, Stubbs, & Love, 2014) หรือประเทศนิวซีแลนด์ (Churet & Eccles, 2014) แต่การศึกษาลักษณะ ปริมาณ และแนวโน้มในการรายงานแบบบูรณาการในประเทศกำลังพัฒนามีจำนวนหลักฐานในการศึกษาจำกัด (Suttipun, 2017; Suttipun & Boomlai, 2019) นอกจากนี้ การศึกษาในอดีตที่ทดสอบอิทธิพลของการรายงานแบบบูรณาการต่อผลการดำเนินงานทางการเงินยังพบความแตกต่างในผลการศึกษา ตัวอย่างเช่น Frias-Aceituno et al. (2014) และ De Villiers et al. (2014) พบอิทธิพลเชิงบวกของการรายงานแบบบูรณาการต่อผลการดำเนินงาน เนื่องจากการรายงานแบบบูรณาการสามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียมากกว่าการรายงานเพียงข้อมูลที่เป็นตัวเงินในอดีต ในทางกลับกัน Steyn (2014) กลับพบอิทธิพลเชิงลบของการรายงานแบบบูรณาการต่อผลการดำเนินงาน เนื่องจากบริษัทต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในข้อมูลของการรายงานที่เพิ่มขึ้น ทำให้กิจการมีผลการดำเนินงานลดลง แต่ Churet and Eccles (2014) และ Suttipun (2017) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานแบบบูรณาการและผลการดำเนินงาน

นอกจากนี้ ถึงแม้การรายงานแบบบูรณาการจะลดปัญหาความไม่สอดคล้องกันของข้อมูล (Information Asymmetries) ระหว่างกิจการกับผู้มีส่วนได้เสีย และได้รวมไว้ในรายงานฉบับเดียวกัน

แล้วนั้น แต่ก็ยังมีข้อสงสัยในลักษณะปริมาณและแนวโน้มในการรายงานแบบบูรณาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่กำลังพัฒนาซึ่งมีการศึกษาวิจัยอย่างจำกัด รวมถึงการรายงานดังกล่าวยังเป็นแบบสมัครใจในหลายประเทศ ซึ่งยังไม่มีรูปแบบการเปิดเผยที่เป็นมาตรฐาน โดยการเลือกที่จะเปิดเผยข้อมูลอาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการทั้งที่เป็นประโยชน์ต่อกิจการ หรืออาจส่งผลด้านลบ เช่น ค่าใช้จ่ายที่อาจจะเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยในอดีตยังไม่สามารถหาข้อสรุปในเรื่องผลกระทบต่อดังกล่าวได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลักษณะ ปริมาณ และแนวโน้มการรายงานแบบบูรณาการในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2560

2. เพื่อทดสอบอิทธิพลของการรายงานแบบบูรณาการต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

งานวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อกิจการ และหน่วยงานกำกับดูแลที่จะเข้าใจถึงการรายงานแบบบูรณาการ และผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการ ซึ่งหน่วยงานกำกับดูแลควรจะสนับสนุนให้เกิดการเปิดเผยเพิ่มมากขึ้นในวงกว้าง ผลการศึกษาจะกระตุ้นให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเห็นความสำคัญของการรายงานแบบบูรณาการเพื่อเป็นการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ทั้งนักลงทุน และผู้มีส่วนได้เสียอื่น ที่จะได้เข้าถึงและมีข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการนอกเหนือไปจากรายงานประจำปีหรือรายงานทางการเงินที่เป็นแบบบังคับ ซึ่งจะให้ข้อมูลมากขึ้นเพื่อนักลงทุนจะใช้ในการตัดสินใจลงทุน เนื่องจากเป็นการเปิดเผยข้อมูลทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน นอกจากนี้ผลการศึกษายังอาจทำให้รายงานประจำปีของบริษัทมีความน่าสนใจต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ไม่เฉพาะเจาะจงเพียงแคผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุน

การทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องมีการนำทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียมาใช้เพื่ออธิบายถึงหลักการรายงานแบบบูรณาการโดยการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี เพื่อตอบสนองความต้องการและใช้ในการตัดสินใจของผู้มีส่วนได้เสีย เช่น Churet and Eccles (2014); Suttipun (2017) และ Suttipun and Boonlai (2019) ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียจะคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งประกอบด้วย ลูกค้า ลูกจ้าง ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน เจ้าหนี้ สังคมและชุมชน หน่วยงานกำกับดูแล และสิ่งแวดล้อม โดยบริษัทควรวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรอย่างถูกต้องและครบถ้วน เพื่อจะได้นำไปต่อยอดในการทำตามแนวทางบรรษัทภิบาลที่ดี (De Villiers et al., 2014)

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียสามารถอธิบายถึงการรายงานแบบบูรณาการของบริษัท โดยผู้บริหารจะต้องเปิดเผยข้อมูลทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน เพื่อแสดงถึงความโปร่งใส คุณธรรม จริยธรรมขององค์กร รวมทั้งเพื่อผู้มีส่วนได้เสียที่จะใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ (Frias-Aceituno et al., 2014) สามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียมากกว่าการรายงานเพียงข้อมูลที่เป็นตัวเงินในอดีต

นอกจากนี้ ทฤษฎีนี้ยังใช้อธิบายอิทธิพลของการรายงานแบบบูรณาการต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากการรายงานแบบบูรณาการให้ข้อมูลที่เพิ่มมากขึ้น ลดการขัดแย้งกันของข้อมูล และสร้างคุณค่าแก่ผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งจะส่งผลต่อกิจการ เช่น ชื่อเสียง ความได้เปรียบในการแข่งขัน ผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น และสามารถพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนของบริษัท (The International Integrated Reporting Council, 2013)

การรายงานทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเคยถูกนำเสนอรวมกับรายงานทางการเงิน แต่เมื่อประมาณสองทศวรรษที่ผ่านมา ได้มีการแยกการรายงานสังคมและสิ่งแวดล้อมออกมาเป็นรายงานแยกต่างหาก (Stand-Alone Reports) เนื่องจากมีเนื้อหาและความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น และเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียที่หลากหลาย ข้อมูลอาจไม่สอดคล้องกับข้อมูลทางการเงิน ซึ่งเมื่อไม่นานมานี้มีความพยายามที่จะรวมรายงานที่กล่าวมา ทั้งข้อมูลทางการเงิน สังคม สิ่งแวดล้อม และ ธรรมชาติไว้ ในรายงานเล่มเดียวกัน นำมาซึ่งแนวคิดของการจัดทำรายงานแบบบูรณาการ (De Villiers et al., 2014)

การรายงานแบบบูรณาการ

รายงานแบบบูรณาการ (Integrated Reporting) เป็นแนวทางส่งเสริมให้เกิดการรายงานข้อมูลของบริษัทที่มีประสิทธิภาพและมีเป้าหมาย เพื่อปรับปรุงคุณภาพข้อมูลที่มีให้กับผู้ให้ทุนทางการเงิน เพื่อให้สามารถจัดสรรทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลยิ่งขึ้น โดยวิสัยทัศน์ในระยะยาวของรายงานแบบบูรณาการ คือ การที่ความคิดแบบบูรณาการฝังตัวอยู่ในแนวทางการดำเนินธุรกิจหลัก ในภาครัฐและเอกชน โดยใช้รายงานแบบบูรณาการเป็นบรรทัดฐานในการรายงานของบริษัท (The International Integrated Reporting Council, 2013) วัตถุประสงค์หลักของการจัดทำรายงานแบบบูรณาการ คือ การรวบรวมข้อมูลสำคัญด้านต่าง ๆ ขององค์กรไว้ในรายงานฉบับเดียว เพื่อให้ทิศทางการสื่อสารเกี่ยวกับบริษัทเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Frias-Aceituno et al., 2014) การจัดทำรายงานแบบบูรณาการจะส่งเสริมให้บริษัทเกิดมุมมองกว้างขึ้น เข้าใจถึงผลกระทบที่กว้างขวางขึ้นจากการใช้ทรัพยากรและความสัมพันธ์ต่าง ๆ ทำให้บริษัทสามารถสร้างคุณค่าสำหรับตัวบริษัทเอง ซึ่งก่อให้เกิดผลตอบแทนทางการเงินแก่ผู้ให้ทุนที่เป็นทุนทางการเงิน และจะเกี่ยวพันกับคุณค่าที่บริษัทสร้างมาเพื่อผู้มีส่วนได้เสียผ่านทางกิจกรรมที่มีอย่างหลากหลาย การจัดทำรายงานแบบบูรณาการของบริษัทควรคำนึงและให้ความสำคัญในด้านต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาไปอย่างยั่งยืน เช่น ด้านแผนกลยุทธ์ ด้านการกำหนดเป้าหมายในอนาคต ด้านการคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสีย รวมถึงด้านการคำนึงถึงความสำคัญและความเชื่อถือได้ (The International Integrated Reporting Council, 2013)

การรายงานแบบบูรณาการจะมุ่งให้ภาพเกี่ยวกับทรัพยากรและสัมพันธ์ภาพ เรียกว่า ทุน ดังนั้นแนวคิดเรื่องทุนสามารถช่วยบริษัทในการระบุแหล่งทรัพยากรและความสัมพันธ์ในการรายงานแบบบูรณาการที่ส่งผลต่อบริษัทและผู้มีส่วนได้เสีย (De Villiers et al., 2014; Steyn, 2014) เพื่อสามารถนำมาใช้ในการรายงานที่จะก่อให้เกิดความครอบคลุมเนื้อหาในรายงานทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วยทุนด้านต่าง ๆ 6 กลุ่ม (The International Integrated Reporting Council, 2013) ได้แก่ 1) ทุนการเงิน

(Financial Capital) เป็นกลุ่มของเงินทุนที่บริษัทสามารถจัดหาได้ เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าหรือการให้บริการที่ได้รับ ผ่านการจัดหาเงินทุนหรือการลงทุน เช่น ตราสารหนี้ เงินทุน เงินอุดหนุน ทุนในส่วนของผู้ถือหุ้น 2) ทุนการผลิต (Manufactured Capital) คือ ผลผลิตวัตถุทางกายภาพที่มีให้กับบริษัทเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าหรือให้บริการ รวมไปถึงรายการที่มีตัวตน เช่น อาคาร สิ่งปลูกสร้าง อุปกรณ์ โครงสร้างพื้นฐาน (เช่น โรงงานบำบัดน้ำเสีย) การผลิตที่เป็นรูปธรรมสามารถจับต้องได้ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ให้กับบริษัทในการดำเนินงานของบริษัท 3) ทุนภูมิปัญญา (Intellectual Capital) คือ ทรัพย์สินทางปัญญา เช่น สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ ซอฟต์แวร์ และความรู้ความเข้าใจระบบขั้นตอนขององค์กร 4) ทุนมนุษย์ (Human Capital) ประกอบด้วยความสามารถของแต่ละบุคคล ความรู้ ทักษะ สมรรถนะ การทำงาน ประสิทธิภาพของพนักงานของบริษัท ความสามารถในการทำความเข้าใจพัฒนาและใช้ กลยุทธ์ขององค์กร ความสัมพันธ์ด้านแรงงาน การจัดการ อาชีวอนามัยและความปลอดภัย การฝึกอบรม และค่านิยมทางจริยธรรม เช่น สิทธิมนุษยชน รวมถึงความจงรักภักดี แรงจูงใจในการทำงาน เช่น แรงจูงใจสำหรับการปรับปรุงกระบวนการสินค้าและบริการ 5) ทุนสังคม (Social and Relationship Capital) เป็นความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นภายในระหว่างชุมชนกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียและเครือข่ายอื่น ๆ เพื่อเพิ่มความ เป็นอยู่ที่ดีของแต่ละบุคคลและส่วนรวม รวมถึงค่านิยมและพฤติกรรม ความภักดีที่บริษัทมีต่อ ลูกค้า คู่ค้า คู่ค้าทางธุรกิจ และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ และ 6) ทุนธรรมชาติ (Natural Capital) เป็น แหล่งทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดที่หมุนเวียนและไม่หมุนเวียน โดยทรัพยากรธรรมชาติจะสามารถ ทำให้เกิดการผลิตสินค้าหรือการให้บริการ เช่น อากาศ น้ำ ที่ดิน ป่าไม้ แร่ธาตุ ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ ทุนทางธรรมชาติจำเป็นต่อการจัดหาสินค้าและบริการซึ่งจะแสดงถึงความยั่งยืน ของบริษัท

การพัฒนาสมมติฐานการศึกษา

เนื่องจากการรายงานแบบบูรณาการได้มีการรับรองและมีการเริ่มเปิดเผยข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 ทำให้งานวิจัยที่ศึกษาการรายงานแบบบูรณาการทั่วโลกมีจำนวนจำกัด (Jensen & Berg, 2012; Solomon & Maroun, 2012; Churet & Eccles, 2014; Frias-Aceituno et al., 2014; Rensburg & Botha, 2014; Steyn, 2014; Suttipun, 2017; Suttipun & Boonlai, 2019) ตัวอย่างเช่น Jensen and Berg (2012) เปรียบเทียบความแตกต่างของการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนและการรายงานแบบบูรณาการ รวมทั้งทดสอบปัจจัยผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทที่มีอิทธิพลต่อการรายงานแบบบูรณาการ จากบริษัทชั้นนำระดับโลก จำนวน 309 บริษัท พบว่า มีความแตกต่างอย่างเป็นนัยสำคัญระหว่างการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนและการรายงานแบบบูรณาการ และการรายงานแบบบูรณาการของ บริษัทในประเทศที่พัฒนาแล้ว มีปริมาณและคุณภาพการเปิดเผยที่สูงกว่าบริษัทที่มาจากประเทศกำลังพัฒนา นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้ลงทุน แรงงาน และผู้ถือหุ้น มีอิทธิพลต่อการรายงานแบบบูรณาการ ซึ่งส่งผลให้บริษัทต้องตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียด้วย นอกจากนี้ Higgins et al. (2014) พบว่า การรายงานแบบบูรณาการมีประโยชน์ต่อบริษัทในการเชื่อมโยงทรัพยากรที่บริษัทมีกับแผนกลยุทธ์ของบริษัทในประเทศออสเตรเลีย ส่วน Atkins and Maroun (2015) พบว่า ผู้ลงทุนในประเทศ

แอฟริกาใต้มีการพิจารณาการลงทุนจากการรายงานแบบบูรณาการ เนื่องจากการรายงานดังกล่าว เป็นการรายงานเพื่อเน้นความสามารถในการแข่งขัน นอกจากนี้ Frias-Aceituno et al. (2014) ทดสอบ ปัจจัยด้านลักษณะกิจการที่มีอิทธิพลต่อการรายงานแบบบูรณาการของบริษัทนานาชาติ จำนวน 1,590 บริษัท พบว่า บริษัทที่มีขนาดใหญ่กว่าจะมีการรายงานแบบบูรณาการมากกว่าบริษัทที่มีขนาดเล็กกว่า และบริษัทที่มีผู้สอบบัญชีที่มาจาก Big4 จะมีการรายงานแบบบูรณาการมากกว่าบริษัทที่ไม่ได้ใช้ ผู้สอบบัญชีที่มาจาก Big4 เนื่องจากบริษัทดังกล่าวมีจำนวนและความหลากหลายของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย มากกว่าบริษัทที่มีขนาดเล็กกว่า

ในประเทศไทย Suttipun (2017) ศึกษาลักษณะและปริมาณการรายงานแบบบูรณาการของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่ม SET100 ระหว่างปี พ.ศ. 2555 ถึง พ.ศ. 2558 พบว่า บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในระหว่างปีการศึกษาดังกล่าว มีการเปิดเผยข้อมูล การรายงานแบบบูรณาการเพิ่มขึ้นทุกปี โดยด้านที่เปิดเผยมากที่สุด คือ ด้านทุนปัญญา ตามมาด้วย ด้านทุนสังคม ด้านทุนการเงิน ด้านทุนมนุษย์ ด้านทุนการผลิต และข้อมูลที่เปิดเผยน้อยที่สุด คือ ด้าน ทุนธรรมชาติ ส่วน Suttipun and Boonlai (2019) ได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลที่ดี ของกิจการและการรายงานแบบบูรณาการในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย พบว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างการถือหุ้นโดยสถาบัน ขนาดของกรรมการ รางวัลที่เกี่ยวข้องกับการรายงานข้อมูล และระดับการรายงานแบบบูรณาการ

อย่างไรก็ตาม มีเพียงหลักฐานงานวิจัยอย่างจำกัดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการรายงาน แบบบูรณาการและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท โดย Churet and Eccles (2014) ได้ ทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานแบบบูรณาการและผลการดำเนินงานทางการเงินของ บริษัท แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างการรายงานแบบบูรณาการและผลการดำเนินงาน ทางการเงินของบริษัท ดังนั้น ในการศึกษาของผู้วิจัยในครั้งนี้ได้พบทวนวรรณกรรมจากงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับการรายงานข้อมูลที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินที่ใกล้เคียงกับการรายงานแบบบูรณาการ ซึ่งผลการศึกษาพบความหลากหลายและไม่สามารถระบุทิศทางได้อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น การศึกษา ของ Ho and Taylor (2007); Nakao, Amano, Matsumura, Genba, and Nakano (2007); Islam and Deegan (2010); Suttipun (2018) พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการรายงานข้อมูลที่เป็น ตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน (การรายงานตามหลักไตรกัปปิยะ การรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืนของกิจการ หรือการรายงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) ต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท เนื่องจากการรายงานดังกล่าวสามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียมากกว่าการรายงาน เพียงข้อมูลที่เป็นตัวเงินในอดีต และส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่ดีขึ้น ความเสี่ยงลดลง ความสามารถในการแข่งขันที่มากขึ้น และสามารถพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนของบริษัทต่อผู้มีส่วนได้เสีย ทุกกลุ่ม ในทางกลับกัน Connelly and Limpaphayom (2004) พบว่า ยิ่งบริษัทมีการรายงานข้อมูล แบบสมัครใจเพิ่มขึ้น ยิ่งทำให้บริษัทมีต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ซึ่งมีผลให้บริษัทมีผลการดำเนินงาน ทางการเงินที่ลดลง สอดคล้องกับการศึกษาของ Wright and Ferris (1997) เนื่องจากการวิจัยในอดีต

ยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ นำมาซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ โดยแบ่งการรายงานแบบบูรณาการออกเป็น 6 ทูมตามกรอบการรายงาน ซึ่งประกอบด้วย ทูมทางการเงิน ทูมการผลิต ทูมทางปัญญา ทูมทางมนุษย์ ทูมทางสังคม และทูมทางธรรมชาติ (The International Integrated Reporting Council, 2013; Suttipun, 2017) เพื่อทดสอบอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินตามสมมติฐาน ดังนี้

- H1: การรายงานทูมทางการเงินมีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน
- H2: การรายงานทูมการผลิตมีอิทธิพลเชิงบวกของต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน
- H3: การรายงานทูมทางปัญญามีอิทธิพลเชิงบวกของต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน
- H4: การรายงานทูมทางมนุษย์มีอิทธิพลเชิงบวกของต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน
- H5: การรายงานทูมทางสังคมมีอิทธิพลเชิงบวกของต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน
- H6: การรายงานทูมทางธรรมชาติมีอิทธิพลเชิงบวกของต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) จำนวน 7 อุตสาหกรรม ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มทรัพยากร กลุ่มเทคโนโลยี กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มบริการ รวมทั้งสิ้น 402 บริษัท ทั้งนี้ การศึกษาในครั้งนี้ไม่รวมบริษัทที่จดทะเบียนในกลุ่มเอ็ม เอ ไอ (MAI) ไม่รวมบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ ไม่รวมบริษัทที่วันปิดรอบระยะเวลาบัญชีไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคม และไม่รวมบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน และกองทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง เนื่องจากกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินมีกฎระเบียบข้อบังคับเฉพาะ

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 200 บริษัท ดังตารางที่ 1 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 33 บริษัท กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวน 25 บริษัท กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค จำนวน 17 บริษัท กลุ่มทรัพยากร จำนวน 28 บริษัท กลุ่มเทคโนโลยี จำนวน 19 บริษัท กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม จำนวน 48 บริษัท และกลุ่มบริการ จำนวน 30 บริษัท

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวนบริษัท	ร้อยละ
กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	33	16.50
กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	25	12.50
กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค	17	8.50

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวนบริษัท	ร้อยละ
กลุ่มทรัพยากร	28	14.00
กลุ่มเทคโนโลยี	19	9.50
กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม	48	24.00
กลุ่มบริการ	30	15.00
รวม	200	100.00

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2560 โดยเก็บข้อมูลการรายงานแบบบูรณาการ ตามกรอบ 6 ทู่น ซึ่งเป็นตัวแปรต้น ประกอบด้วย ทู่นทางการเงิน ทู่นการผลิต ทู่นทางปัญญา ทู่นทางมนุษย์ ทู่นทางสังคม และทู่นทางธรรมชาติ (Suttipun, 2017) การเก็บข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงปริมาณ (Quantitative Content Analysis) ด้วยวิธีการนับคำ (Word Counts) ซึ่งการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงปริมาณดังกล่าวแพร่หลายในการวัดค่าการเปิดเผยข้อมูลในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อม (Deegan & Gordon, 1996; Suttipun, 2018) ส่วนตัวแปรตาม คือ ผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท วัดค่าจากผลตอบแทนจากการลงทุนในสินทรัพย์ (Return on Asset) (Frias-Aceituno et al., 2014) รวมถึงตัวแปรควบคุม คือ ขนาดของกิจการ วัดจากสินทรัพย์รวมของบริษัท และลักษณะของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในกลุ่ม Big4 หรือนอกกลุ่ม Big4

การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การวิเคราะห์สถิติพรรณนา การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ การใช้สถิติเชิงพรรณนาในรูปแบบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อใช้ในการศึกษาลักษณะ ปริมาณ และแนวโน้มการรายงานแบบบูรณาการในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ระหว่างปี พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2560 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์นำมาใช้เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการรายงานแบบบูรณาการ ตัวแปรควบคุม และผลการดำเนินงานทางการเงิน และใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุเพื่อทดสอบอิทธิพลของการรายงานแบบบูรณาการต่อผลการดำเนินงานทางการเงินในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยมีสมการถดถอย ดังนี้

$$Y = a + b1X1 + b2X2 + b3X3 + b4X4 + b5X5 + b6X6 + b7X7 + b8X8 + \text{error}$$

โดยที่ Y คือ ผลการดำเนินงานทางการเงิน (ROA) X1 คือ ทู่นทางการเงิน X2 คือ ทู่นการผลิต X3 คือ ทู่นทางปัญญา X4 คือ ทู่นทางมนุษย์ X5 คือ ทู่นทางสังคม X6 คือ ทู่นทางธรรมชาติ X7 คือ ขนาดของกิจการ (ขนาดของกิจการวัดโดยสินทรัพย์รวมของบริษัท) และ X8 คือ ลักษณะของผู้สอบบัญชี

(1 = ผู้สอบบัญชี Big4, 0 = อื่น ๆ)

ผลการวิจัย

จากรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 บริษัท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2560 ในตารางที่ 2 แสดงลักษณะ ปริมาณ และแนวโน้มของการรายงานแบบบูรณาการในรายงานประจำปี แบ่งเป็น 6 ด้าน ผลการศึกษา พบว่า การเปิดเผยข้อมูลในแต่ละด้านมีแนวโน้มการเปิดเผยเพิ่มขึ้นตลอดระยะเวลาที่ศึกษา หัวข้อ ที่ถูกเปิดเผยมากที่สุด คือ ทุนทางการเงิน จำนวนเฉลี่ย 847.71 คำ ตามมาด้วย ทุนทางปัญญา จำนวนเฉลี่ย 747.69 คำ ทุนทางสังคมจำนวนเฉลี่ย 677.89 คำ ทุนทางมนุษย์ จำนวนเฉลี่ย 442.37 คำ ทุนทางการผลิต จำนวนเฉลี่ย 391.51 คำ และทุนทางธรรมชาติ จำนวนเฉลี่ย 385.42 คำ

ตารางที่ 2 ลักษณะ ปริมาณ และแนวโน้มของการรายงานแบบบูรณาการ

การรายงานแบบ บูรณาการ	พ.ศ. 2558		พ.ศ. 2559		พ.ศ. 2560		เฉลี่ย	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
ทุนทางการเงิน	815.51	186.69	847.18	190.51	880.43	199.53	847.71	191.36
ทุนทางปัญญา	710.09	258.98	743.55	271.49	789.44	288.76	747.69	272.38
ทุนทางสังคม	640.79	220.21	673.47	232.60	719.41	279.34	677.89	239.86
ทุนทางมนุษย์	420.76	175.39	441.21	182.88	465.15	193.95	442.37	183.64
ทุนทางการผลิต	359.64	160.29	388.73	176.34	426.15	187.47	391.51	173.04
ทุนทางธรรมชาติ	358.33	179.80	383.56	194.92	414.36	211.88	385.42	195.08
รวม	3305.12	907.82	3475.48	898.03	3694.92	1057.11	3491.84	945.53

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่นำมาศึกษาว่ามีความเป็นอิสระต่อกันหรือเป็นตัวเดียวกันหรือไม่ จากการทดสอบ พบว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์อิสระอยู่ระหว่าง 0.01-0.68 ซึ่งไม่เกิน 0.70 (Tabachnick & Fidell 2007) อีกทั้งค่า Variance Inflation Factor (VIF) มีค่าอยู่ระหว่าง 1.204-2.381 และมีค่าสูงที่สุด เท่ากับ 2.381 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระ ไม่มีความสัมพันธ์กัน จึงไม่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity (Belsley, Kuh, & Welsch, 1980) และสามารถนำไปใช้วิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการรายงานแบบบูรณาการ ตัวแปรควบคุม และผลการดำเนินงานทางการเงิน

ตัวแปร	Y	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8
Mean	6.09	847.71	747.69	677.89	442.37	391.51	385.42	48.959	0.76
S.D.	4.91	191.36	272.38	239.86	183.64	173.04	195.08	180.305	0.42
Y	1	-	-	-	-	-	-	-	-
X1	0.050	1	-	-	-	-	-	-	-
X2	0.208**	0.286**	1	-	-	-	-	-	-
X3	0.191**	0.321**	0.481**	1	-	-	-	-	-
X4	0.149*	0.261**	0.505**	0.594**	1	-	-	-	-
X5	0.097	0.216**	0.363**	0.503**	0.601**	1	-	-	-
X6	0.037	0.213**	0.334**	0.498**	0.482**	0.444**	1	-	-
X7	0.015	0.686**	0.241**	0.273**	0.388**	0.217**	0.237**	1	-
X8	0.115	0.033	0.153	0.281**	0.284**	0.196*	0.268**	0.270**	1
VIF	-	1.497	2.011	2.381	2.282	2.052	1.641	1.204	2.132

** คือ นัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ * คือ นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ เพื่อทดสอบอิทธิพลของการรายงานแบบบูรณาการต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผลการศึกษาพบอิทธิพลเชิงบวกของการรายงานทุนทางการผลิต และการรายงานทุนทางปัญญาต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 แต่การศึกษาไม่พบอิทธิพลของการรายงานทุนทางการเงิน การรายงานทุนทางมนุษย์ การรายงานทุนทางสังคม และการรายงานทุนทางธรรมชาติต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 นอกจากนี้ การศึกษายังพบความสัมพันธ์ของตัวแปรควบคุมที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ขนาดของกิจการ และลักษณะของผู้สอบบัญชีว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตามอย่างเป็นนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ

ตัวแปร	b	t	p-value
(ค่าคงที่)	-	1.228	0.221
ทุนทางการเงิน (X1)	0.094	1.103	0.271

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวแปร	b	t	p-value
ทุนทางการผลิต (X2)	0.209	2.140*	0.034
ทุนทางปัญญา (X3)	0.182	1.711*	0.049
ทุนทางมนุษย์ (X4)	0.040	0.378	0.706
ทุนทางสังคม (X5)	-0.034	-0.337	0.736
ทุนทางธรรมชาติ (X6)	-0.109	-0.1230	0.220
ขนาดของกิจการ (X7)	0.195	1.817*	0.045
ลักษณะผู้สอบบัญชี (X8)	0.334	2.707*	0.021
R ²		0.239	
Adjusted R ²		0.218	
F-Value (sig)		4.106 (0.025**)	
N		200	

** คือ นัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ * คือ นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 สมการถดถอยเป็นดังนี้

$$Y = a + 0.209X_2 + 0.182X_3 + 0.195X_7 + 0.334X_8 + \text{error}$$

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการดำเนินงานทางการเงิน แต่มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบอิทธิพลของการรายงานแบบบูรณาการต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน

สรุปผลและอภิปรายผล

การศึกษาอิทธิพลของการรายงานแบบบูรณาการต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน พบว่า ปริมาณและแนวโน้มการรายงานแบบบูรณาการในรายงานประจำปีของบริษัทมีการเพิ่มขึ้นในทุกปี ในช่วงเวลาที่ศึกษา หัวข้อที่ถูกเปิดเผยมากที่สุด คือ ทุนทางการเงิน ตามมาด้วย ทุนทางปัญญา ทุนทางสังคม ทุนทางมนุษย์ ทุนทางการผลิต และทุนทางธรรมชาติ โดยผลการศึกษารุ่นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Suttipun (2017) และ Suttipun and Boonlai (2019) ที่พบว่า บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในระหว่างปี พ.ศ. 2555 ถึง พ.ศ. 2558 มีการเปิดเผยข้อมูลการรายงานแบบบูรณาการเพิ่มขึ้นทุกปี โดยทุนทางปัญญาและทุนทางสังคมอยู่ในส่วนที่เปิดเผยมากที่สุด ส่วนด้านที่เปิดเผยน้อยที่สุด คือ ด้านทุนธรรมชาติ เหตุผลที่มีการรายงานแบบบูรณาการเพิ่มขึ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อาจเนื่องจากบริษัทต้องการตอบสนอง

ความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียที่มีอิทธิพลในการกีดกันบริษัท (Islam & Deegan, 2010) ผลของการตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียจะส่งผลให้บริษัทได้รับผลลัพธ์ที่ดี

นอกจากนี้ ผลการศึกษาพบว่า อิทธิพลเชิงบวกของการรายงานทุนทางการผลิต การรายงานทุนทางปัญญา ขนาดของกิจการ และลักษณะของผู้สอบบัญชีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท โดยการรายงานแบบบูรณาการด้านทุนทางการผลิตมีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน เนื่องจากการผลิตจะบ่งบอกถึงความสามารถในการทำกำไรของบริษัท การลงทุนในการผลิต เทคโนโลยี หรือเครื่องจักร ซึ่งเป็นสินทรัพย์ขององค์กรที่จะสามารถทำกำไรได้ การลงทุนการผลิตเพื่อสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ คิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมที่ความต้องการของผู้ซื้อมีการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีต Gunday, Ulusoy, Kilic, and Alpkan (2011) พบว่า การลงทุนในนวัตกรรมจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของอุตสาหกรรม และ Atalay, Anafarta, and Sarvan (2013) พบว่า นวัตกรรมและเทคโนโลยีในกระบวนการผลิตมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร และสามารถลดต้นทุนและความเสี่ยง

การรายงานแบบบูรณาการด้านทุนทางปัญญามีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Abdullah and Sofian (2012) และ Suttipun (2018) ที่พบว่า การรายงานด้านทุนทางปัญญามีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสามารถในการแข่งขัน คุณค่าของกิจการ และผลการดำเนินงานของบริษัท ถึงแม้ว่าการรายงานด้านทุนทางปัญญายังไม่ถือเป็นการรายงานแบบบังคับของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แต่บริษัทเลือกที่จะรายงานทุนทางปัญญาดังกล่าวเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาไม่พบอิทธิพลของการรายงานทุนทางการเงิน การรายงานทุนทางมนุษย์ การรายงานทุนทางสังคม และการรายงานทุนทางธรรมชาติต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในอดีตของ Churet and Eccles (2014) เนื่องจากการรายงานแบบบูรณาการในทุนบางด้านจะมองถึงผลการดำเนินงานระยะยาวของบริษัท เช่น การรายงานทุนทางมนุษย์ การรายงานทุนทางสังคม และการรายงานทุนทางธรรมชาติ สามารถพิจารณาได้ว่าเป็นการรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทนั้น ซึ่งจะสร้างความมั่นคงและความยั่งยืนของบริษัทในระยะยาว แต่ในการศึกษานี้ใช้ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท จากผลตอบแทนจากการลงทุนในสินทรัพย์ (ROA) ซึ่งเป็นผลการดำเนินงานระยะสั้นของบริษัท ทำให้ผลการศึกษาไม่พบอิทธิพลของการรายงานด้านทุนดังกล่าวต่อผลการดำเนินงานของบริษัท ดังนั้น การศึกษาคั้งนี้จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2 และสมมติฐานที่ 3 แต่ปฏิเสธสมมติฐานที่ 1 สมมติฐานที่ 4 สมมติฐานที่ 5 และสมมติฐานที่ 6

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรควบคุมที่ใช้ในการศึกษา คือ ขนาดของกิจการ และลักษณะของผู้สอบบัญชี ต่อผลการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Atkins and Maroun (2015) และ Frias-Aceituno et al. (2014) ซึ่งบริษัทขนาดใหญ่มักจะรายงานทั้งข้อมูลที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก เนื่องจากบริษัทขนาดใหญ่

มีจำนวนและความหลากหลายของผู้มีส่วนได้เสียที่มากกว่าบริษัทขนาดเล็ก อีกทั้งบริษัทขนาดใหญ่ยังมีความซับซ้อนของกระบวนการธุรกิจมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก ทำให้บริษัทต้องรายงานข้อมูลมากกว่า ส่วนลักษณะของผู้สอบบัญชี พบว่า บริษัทที่ใช้ผู้สอบบัญชี Big4 มีการรายงานแบบบูรณาการที่มากกว่า บริษัทที่ไม่ใช้ผู้สอบบัญชี Big4 เนื่องจากผู้สอบบัญชี Big4 พยายามให้บริษัทที่ว่าจ้างผู้สอบบัญชีมีการรายงานข้อมูลทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินตามแนวทางการเปิดเผยข้อมูลของ The International Integrated Reporting Council ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556

จากผลการศึกษาพบประโยชน์จากการรายงานแบบบูรณาการ ดังนี้ 1) สำหรับกิจการ สามารถนำไปวางแผนการในลงทุนต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุนการผลิตและทุนทางปัญญา เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลในด้านทุนดังกล่าว ส่งผลดีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการ ผลการศึกษาจะกระตุ้นให้บริษัทเห็นความสำคัญของการรายงานแบบบูรณาการเพื่อเป็นการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียที่มีสิทธิ์ที่จะรับทราบ ข้อมูลกิจกรรมต่าง ๆ ของทางบริษัท ตามทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย 2) สำหรับนักลงทุน สามารถใช้ข้อมูลการเปิดเผยทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน จากการรายงานแบบบูรณาการทั้ง 6 กลุ่มทุน ซึ่งจะให้ข้อมูลมากขึ้นเพื่อนักลงทุนจะใช้ในการตัดสินใจลงทุน มองเห็นสัญญาณที่บริษัทส่งมาจากกิจกรรมและการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งจะส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่จะเกิดขึ้นได้ และ 3) สำหรับผู้มีส่วนได้เสียอื่นสามารถเข้าถึงและมีข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และการกำกับดูแลกิจการที่ดีของกิจการนอกเหนือไปจากรายงานประจำปีหรือรายงานทางการเงินที่เป็นแบบบังคับ และ 4) สำหรับหน่วยงานกำกับดูแล จากประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการรายงานแบบบูรณาการ หน่วยงานกำกับดูแลควรสนับสนุนและผลักดันให้เกิดการเปิดเผยเพิ่มมากขึ้นในวงกว้าง หรือปรับเปลี่ยนจากการเปิดเผยข้อมูลแบบสมัครใจมาเป็นการเปิดเผยข้อมูลแบบบังคับตามข้อกำหนด

ข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้มีข้อจำกัดที่เกิดขึ้น คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างและประเภทของตลาดที่ใช้ในการศึกษา เนื่องจากการศึกษานี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 บริษัท จากกว่า 400 บริษัทใน 7 กลุ่มอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และไม่ได้พิจารณาใช้กลุ่มตัวอย่างจากตลาดทางเลือก เช่น ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ เป็นต้น นอกจากนี้ การศึกษาเลือกใช้ตัวแปรตามที่เป็นผลการดำเนินงานทางการเงินระยะสั้นโดยใช้ตัวชี้วัดจากผลตอบแทนจากการลงทุนในสินทรัพย์มากกว่าการเลือกใช้ผลการดำเนินงานทางการเงินระยะยาว รวมทั้งการศึกษาเลือกใช้ตัวแปรควบคุมเพียง 2 ตัวแปรเท่านั้น ดังนั้น แนวทางศึกษาต่อไปในอนาคตควรพิจารณาใช้กลุ่มตัวอย่างที่มากขึ้นจากตลาดทางเลือกอื่น ๆ รวมทั้งการเลือกตัวชี้วัดที่ส่งผลกระทบระยะยาวต่อความยั่งยืนของบริษัทด้วย

เอกสารอ้างอิง

- Abdullah, D. F., & Sofian, S. (2012). The relationship between intellectual capital and corporate performance. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 40(4), 537-541.
- Atalay, M., Anafarta, N., & Sarvan, F. (2013). The relationship between innovation and firm performance: An empirical evidence from Turkish automotive supplier industry. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 75(2), 226-235.
- Atkins, J., & Maroun, W. (2015). Integrated reporting in South Africa in 2012: Perspectives from South African institutional investors. *Meditari Accountancy Research*, 23(2), 197-221.
- Belsley, D. A., Kuh E., & Welsch, R. E. (1980). Regression diagnostics: Identifying influential data and sources of collinearity. New York: John Wiley & Son.
- Churet, C., & Eccles, R. G. (2014). Integrated reporting, quality of management, and financial performance. *Journal of Applied Corporate Finance*, 26(1), 56-64.
- Connelly, J. T., & Limpaphayom, P. (2004). Environmental reporting and firm performance: Evidence from Thailand. *The Journal of Corporate Citizenship*, 13(1), 137-149.
- De Villiers, C., Rinaldi, L., & Unerman, J. (2014). Integrated reporting: Insights, gaps and agenda for future research. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 27(7), 1042-1067.
- Deegan, C., & Gordon, B. (1996). A study of the environmental disclosure practices of Australian corporations. *Accounting and Business Research*, 26(3), 187-199.
- Frias-Aceituno, J. V., Rodriguez-Ariza, L., & Garcia-Sanchez, I. M. (2014). Explanatory factors of integrated sustainability and financial reporting. *Business Strategy and the Environment*, 23(1), 56-72.
- Gunday, G., Ulusoy, G., Kilic, K., & Alpkan, L. (2011). Effects of innovation types on firm performance. *International Journal of Production Economics*, 133(2), 662-676.
- Higgins, C., Stubbs, W., & Love, T. (2014). Walking the talks: Organizational narratives of integrated reporting. *Accounting, Auditing and Accountability*, 27(7), 1090-1119.
- Ho, L. J., & Taylor, M. E. (2007). An empirical analysis of triple bottom line reporting and its determinates: Evidence from the United State and Japan. *Journal of International Financial Management and Accounting*, 18(2), 123-150.
- Islam, M., & Deegan, C. (2010). Media pressures and corporate disclosure of social responsibility performance information: A study of two global clothing and sports retail companies. *Accounting and Business Research*, 40(2), 131-148.
- Jensen, J. C., & Berg, N. (2012). Determinants of traditional sustainability reporting versus integrated reporting: An institutional approach. *Business Strategy and the Environment*, 21(5), 299-316.

- Kurucz, E. C., Colbert, B. A., & Wheeler, D. (2008). The business case for corporate social responsibility. In A. Crane, D. Matten, A. McWilliams, J. Moon, & D. S. Siegel (Eds.), *The Oxford handbook of corporate social responsibility* (pp. 83-112). Oxford: Oxford University Press.
- Nakao, Y., Amano, A., Matsumura, K., Genba, K., & Nakano, M. (2007). Relationship between environmental performance and financial performance: An empirical analysis of Japanese corporations. *Business Strategy and the Environment*, 16(2), 106-118.
- Rensburg, R., & Botha, E. (2014). Is integrated reporting the silver bullet of financial communication? A stakeholder perspective from South Africa. *Public Relation Review*, 40(2), 144-152.
- Solomon, J., & Maroun, W. (2012). *Integrated reporting: The new face of social, ethical and environmental reporting in South Africa? ACCA*. London: The Association of Chartered Certified Accountants.
- Steyn, M. (2014). Organizational benefits and implementation challenges of mandatory integrated reporting: Perspectives of senior executives at South African listed companies. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, 5(4), 476-503.
- Suttipun, M. (2017). The effect of integrated reporting on corporate financial performance: An evidence of Thailand. *Corporate Ownership & Control*, 15(1), 133-142.
- Suttipun, M. (2018). The influence of corporate governance, and sufficiency economy philosophy disclosure on corporate financial performance: Evidence from Thailand. *Asia-Pacific Journal of Business Administration*, 10(1), 79-99.
- Suttipun, M., & Boonlai, A. (2019). The relationship between corporate governance and integrated reporting: Thai evidence. *International Journal of Business and Society*, 20(1), 348-364.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics* (5th ed.). Boston: Pearson/Allyn & Bacon.
- The International Integrated Reporting Council (IIRC). (2013). *The international integrated reporting framework*. London: The International Integrated Reporting Council.
- Wright, P., & Ferris, S. (1997). Agency conflict and corporate strategy: The effect of divestment on corporate value. *Strategic Management Journal*, 18(1), 77-83.